

Motion om regelbunden kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck

Motion av Andréa Hedin och Per Rosencrantz (båda M)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige föreslår Andréa Hedin och Per Rosencrantz (båda M) att Stockholms stad ska genomföra en kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck minst en gång per mandatperiod för att följa utvecklingen och förbättra stadens förebyggande och stödjande insatser.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, utbildningsnämnden, Barnombudsmannen och GAPF.

Barnombudsmannen och GAPF har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att mycket görs i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och ser i nuläget inte något behov av att genomföra en ny kartläggning av hedersrelaterat våld i Stockholms stad och inte heller att detta bör ske med en återkommande frekvens om var fjärde år.

Socialnämnden ser i nuläget inte något behov av att genomföra en ny kartläggning av hedersrelaterat våld i Stockholms stad.

Utbildningsnämnden instämmer i att hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem, men anser att en återkommande kartläggning är ett resurskrävande arbete som skulle påverka lärare och annan skolpersonals administrativa börda.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag delar motionärernas uppfattning att hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem, och något ingen människa ska behöva leva under. Som samhälle har vi ett ansvar att göra allt vi kan för att bryta hedersnormer, ge stöd till dem som behöver det och lagföra dem som begår brott.

Inom Stockholms stad arbetar vi aktivt med att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck. Våra förvaltningar besitter gedigen kunskap inom området, inte minst tack vare Origo, vårt resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck, som stödjer förvaltningarna i deras arbete.

Precis som motionärerna påpekar är det viktigt med aktuella och relevanta kunskapsunderlag. Samtidigt måste vi konstatera att vi i dag har god kännedom om både omfattning och problematik. Att gång på gång mäta detta riskerar att ta resurser från det som är nästa avgörande steg – det konkreta arbetet med att bekämpa problemen och förbättra samverkan och rutiner så att alla i behov av stöd får det så snabbt som möjligt.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilaga

Motion om regelbunden kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck, dnr KS 2024/1332-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner och Andrea Hedin (båda M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som begränsar grundläggande fri- och rättigheter för flickor och pojkar i Sverige. Att barn tvingas leva under strikta hedersnormer är något vi aldrig kommer att acceptera.

Flickor och pojkar som lever i en hederskontext riskerar allvarliga konsekvenser om de bryter mot familjens eller släktens normer. Våldet kan ta sig många uttryck, från kontroll i vardagen till fysiskt och sexuellt våld. De begränsas i sin vardag, i val av umgänge, klädsel och livspartner. Det kan också ta sig uttryck i bortföranden för tvångsäktenskap eller så kallade ”uppfostringsresor”.

Stockholms stad har ett program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld som antogs 2021. Den senaste studien som mäter omfattningen av hedersrelaterat

våld är från 2019, och datainsamlingen genomfördes 2017–2018. Det gav ett viktigt kunskapsunderlag för att förebygga och förhindra hedersrelaterat våld och förtryck samt säkerställa att utsatta får rätt stödinsatser. Det är dock sju år sedan dess och mycket kan ha förändrats.

Stockholm saknar fortfarande ett strukturerat arbetssätt för att identifiera elever som förts bort. Många kommuner arbetar aktivt för att identifiera och hjälpa dessa barn, medan Stockholm ligger efter i arbetet. Handlingsplanen ”Våga fråga, lyssna och agera!” gäller endast till 2025 och behöver uppdateras och anpassas till den aktuella problembilden.

Ett strukturerat arbetssätt krävs för att fånga upp individer tidigt. För att långsiktigt kunna bryta hedersstrukturer krävs en systematisk och återkommande kartläggning. Genom att regelbundet följa utvecklingen kan staden säkerställa att rätt insatser och resurser sätts in i tid.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 12 november 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M), Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige föreslår Andréa Hedin och Per Rosencrantz (båda M) att Stockholms stad ska genomföra en kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck minst en gång per mandatperiod för att följa utvecklingen och förbättra stadens förebyggande och stödjande insatser.

Motionärerna skriver att regeringen har intensifierat arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och har i regleringsbrevet för 2024 gett flera myndigheter i uppdrag att bekämpa detta våld. En pågående utredning undersöker även möjligheter till straffskärpningar, inklusive om straffskalorna för vissa hedersrelaterade brott bör skärpas och om fler personer kan hållas ansvariga för barnäktenskapsbrott.

Stockholms stad har ett omfattande program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld som antogs 2021. Den senaste studien som mäter omfattningen av hedersrelaterat våld är dock från 2019, och datainsamlingen för den genomfördes 2017–2018. För att säkerställa att Stockholms stad fortsätter att ha ett aktuellt och relevant kunskapsunderlag föreslår motionärerna att en ny kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck genomförs en gång per mandatperiod. Detta skulle möjliggöra att följa utvecklingen och kontinuerligt anpassa stadens insatser. Det är angeläget att barn och elever i samtliga skolformer kan fångas upp och att resultaten är jämförbara över tid. Vidare föreslår motionärerna att kartläggningens omfång som sträcker sig från grundskolan till gymnasiet och bryts ner på skolform.

Med anledning av ovanstående föreslår motionärerna kommunfullmäktige besluta att:

- Stockholms stad genomför en kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck minst en gång per mandatperiod för att följa utvecklingen och förbättra stadens förebyggande och stödjande insatser.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, utbildningsnämnden, Barnombudsmannen och GAPF.

Barnombudsmannen och GAPF har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Alla stockholmare ska utvecklas utifrån sina förutsättningar, känna sig trygga och ha en bra livskvalitet. Det som framförs i motionen har främst koppling till kommunfullmäktiges mål 1.3 *Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst.*

Av stadens budget 2025 framgår att arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska trappas upp. Arbetet ska präglas av ett starkt barnrättsperspektiv. Våld i nära relationer ska aktivt förebyggas och det ska vara enkelt för våldsutsatta att söka samhällets stöd och skydd och detta ska ges snabbt. Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska verka för att unga som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck får ett gott stöd i och efter den akuta fasen och ett skyddsnet när de skapar sig ett nytt liv.

Stadsledningskontoret vill understryka vikten av att ha relevanta kunskapsunderlag för att förebygga och förhindra hedersrelaterat våld och förtryck. En viktig del i detta är systematisk kunskapsutveckling av stadens verksamheter som möter barn och unga, genom att säkerställa att medarbetare inom socialtjänst, förskola, skola, kommunala aktivitetsansvaret (KAA), fritid och kultur har goda kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck inklusive barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning.

I stadens program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation (2021–2025) framkommer vilka mål och aktiviteter som görs i staden för att arbeta mot våld och skapa ett socialt hållbart och jämställt Stockholm.

Stadsledningskontoret ser att mycket görs i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och ser i nuläget inte något behov av att genomföra en ny kartläggning av hedersrelaterat våld i Stockholms stad och inte heller att detta bör ske med en återkommande frekvens om var fjärde år. Kartläggningar är resurskrävande uppdrag avseende arbetstid och arbetskraft och bör motiveras med ett tydligt syfte och ändamål. Regeringen har dessutom nyligen tillsatt en utredning som ska lämna förslag på åtgärder för att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet. Stadsledningskontoret ser att det är mer relevant att prioritera det pågående arbetet med att ta fram gemensamma rutiner och en sammanhållen kedja för förskola, skola och socialtjänst samt att stärka samverkan med polis på en förebyggande nivå.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2025 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Andrea Hedin m.fl. (alla M) och Kristin Jacobsson (C), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 10 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

I stadens program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation (2021–2025) framkommer vilka mål och aktiviteter som görs i staden för att

arbeta mot våld och skapa ett socialt hållbart och jämställt Stockholm. Aktiviteter inom ramen för stadens program är bland annat hämtat från resultat avseende den kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck som staden genomförde ihop med Göteborgs stad och Malmö stad 2018.

Socialförvaltningen håller med motionärerna om vikten av att ha relevanta kunskapsunderlag för att förebygga och förhindra hedersrelaterat våld och förtryck. En viktig del i detta är systematisk kunskapsutveckling av stadens verksamheter som möter barn och unga, genom att säkerställa att medarbetare inom socialtjänst, förskola, skola, kommunala aktivitetsansvaret (KAA), fritid och kultur har goda kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck inklusive barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstypning.

Förvaltningen ser i nuläget inte något behov av att genomföra en ny kartläggning av hedersrelaterat våld i Stockholms stad och inte heller att detta bör ske med en återkommande frekvens om var fjärde år som motionärerna föreslår. Kartläggningar är resurskrävande uppdrag avseende arbetstid och arbetskraft och bör motiveras med ett tydligt syfte och ändamål. Socialförvaltningen ser att det är mer relevant att prioritera pågående samarbete mellan socialförvaltningen, förskoleförvaltningen och

utbildningsförvaltningen med att ta fram gemensamma rutiner och sammanhållen kedja för förskola, skola och socialtjänst samt att stärka samverkan med polis på en förebyggande nivå. Det i syfte att upptäcka och motverka att barn och unga utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Utöver det samarbetar förvaltningen med Länsstyrelsen i Stockholm för kunskapshöjande insatser inom socialtjänsten om Socialstyrelsens nyligen lanserade bedömningsstöd, Heva, för utredningar av barn i en hederskontext.

I dagsläget har staden inte någon egen data över förekomsten av hedersrelaterade ärenden i Stockholms stad. Det pågår en översyn av olika former av kunskapsinhämtning gällande data där frågor om våld i nära relation och hedersrelaterat våld bland annat diskuteras om de ska läggas till. Förvaltningen följer även arbetet med det nya regeringsuppdraget att kartlägga hedersrelaterade ärenden i förskolan och skolan.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2025 följande.

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation av Andréa Hedin m.fl. (alla M), Jan Jönsson (L) och Claes Nyberg (C), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 april 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem. Alla elever i stadens skolor ska känna sig trygga och kunna leva utan våld och förtryck, både i hemmet och i skolan. Utbildningsförvaltningen arbetar aktivt med frågor kring hedersrelaterat våld och förtryck. Bland annat finns handlingsplanen *Våga fråga, lyssna och agera!*. Handlingsplanens syfte är att hjälpa skolorna med hur de ska agera vid misstanke om hedersrelaterat våld och förtryck samt uppmana skolorna att ta kontakt med andra myndigheter vid behov. Därutöver erbjuder förvaltningen i samarbete med Origo, Stockholms läns resurscenter mot hedersrelaterat våld och förtryck, fortbildningsinsatser kontinuerligt för att belysa frågan.

Utbildningsförvaltningen instämmer i att det är viktigt att ha relevanta kunskapsunderlag som kan bidra till att förebygga och förhindra hedersrelaterat våld och förtryck. En återkommande kartläggning är dock ett resurskrävande arbete som skulle påverka lärare och annan skolpersonals administrativa börda.

Regeringen har nyligen tillsatt en utredning som ska lämna förslag på åtgärder för att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet. Utredningen ska bland annat kartlägga och analysera förekomst av hedersrelaterat våld och förtryck, tystnadskultur och upprätthållande av hedersnormer och föreslå åtgärder för att motverka detta. Den ska även analysera och föreslå åtgärder för hur personal kan få ett starkare stöd i att förebygga, upptäcka och motverka hedersrelaterat våld och förtryck i skolan. Utbildningsförvaltningen bevakar regeringens utredning och föreslår att utredningen inväntas innan Stockholms stad med en återkommande frekvens börjar genomföra egna kartläggningar.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation av Andrea Hedin m.fl. (alla M) och Kristin Jacobsson (C)

1. att bifalla motionen, samt
2. att därutöver anföra följande:

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som begränsar grundläggande friheter för flickor och pojkar i Sverige. Att barn tvingas leva under strikta hedersnormer är något vi aldrig kommer att acceptera.

Stockholms stad har ett program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld, antaget 2021. Den senaste studien som mäter omfattningen av hedersrelaterat våld är dock från 2019, och datainsamlingen för den genomfördes 2017–2018. Det gav ett viktigt kunskapsunderlag för att förebygga och förhindra hedersrelaterat våld och förtryck samt säkerställa att utsatta får rätt stödinsatser.

Det är dock sju år sedan och mycket kan förändrats sen dess. Stockholm har fortfarande inget strukturerat sätt implementerat för att identifiera elever som förts bort för tvångsäktenskap eller uppfostringsresor. Utan kunskap om förtryckets omfattning är det svårt att bekämpa. Att ha stabila rutiner för att fånga upp individer är viktigt, men för att långsiktigt bryta ned hedersstrukturer behövs övergripande kunskap om hur det ser ut i staden.

Utbildningsnämnden

Reservation av Andréa Hedin m.fl. (alla M), Jan Jönsson (L) och Claes Nyberg (C)

1. Att tillstyrka motionen.
2. Att därutöver anföra:

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som begränsar grundläggande friheter för flickor och pojkar i Sverige. Att barn tvingas leva under strikta hedersnormer är något vi aldrig kommer att acceptera.

Stockholms stad har ett program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld, antaget 2021. Den senaste studien som mäter omfattningen av hedersrelaterat våld är dock från 2019, och datainsamlingen för den genomfördes 2017–2018. Det gav ett viktigt kunskapsunderlag för att förebygga och förhindra hedersrelaterat våld och förtryck samt säkerställa att utsatta får rätt stödinsatser.

Det är dock sju år sedan och mycket kan förändrats sen dess. Stockholm har fortfarande inget strukturerat sätt implementerat för att identifiera elever som förts bort för tvångsäktenskap eller uppfostringsresor. Utan kunskap om förtryckets

omfattning är det svårt att bekämpa. Att ha stabila rutiner för att fånga upp individer är viktigt, men för att långsiktigt bryta ned hedersstrukturer behövs övergripande kunskap om hur det ser ut i staden.